

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΤΑΥΡΙΑΝΙΔΗ

Πρωτοδίκου Διοικητικῶν Δικαστηρίων, κάτοχος

μεταπτυχιακῶν διπλωμάτων στο Δημόσιο Δίκαιο καί στήν Φιλοσοφία τοῦ Δικαίου

Μποροῦν νά υπάρξουν φαινόμενα σκληροῦ γκουρουϊσμοῦ σέ ὀρθόδοξο χῶρο;

Ὅταν ὁ γράφων βρισκόταν σέ συνέδριο στήν Γερμανία πού ὠργάνωσε ἡ Εὐαγγελική Ἐκκλησία σέ συνεργασία μέ τό Ἴδρυμα Ἀντενάουερ τό φθινόπωρο τοῦ 1996 μέ θέμα τίς νεοφανεῖς αἱρέσεις καί τήν περί αὐτῶν ἐνημέρωση εἰδικῶν ἀπό ὅλες τίς χῶρες τῆς Εὐρώπης, τέθηκε ἀπό ἕναν λουθηρανό ποιμένα, εἰδικό ἐντεταλμένο γιά τίς αἱρέσεις, πρὸς τοὺς ὀρθοδόξους συνέδρους τό ἐρώτημα: Ὑπάρχουν στήν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία φαινόμενα δημιουργίας σχέσεων ἐξαρτήσεως σάν καί αὐτά πού παρατηροῦνται στίς νεοφανεῖς αἱρέσεις;

Πολλά χέρια σηκώθηκαν γιά νά ἀπαντήσουν μέ «ζήλο», ἀλλά ἀπήντησε ἀπ' εὐθείας ὁ προεδρεύων, ἐπίσης εὐαγγελικός (λουθηρανός) ποιμένας Τόμας Γκάντσου Εἶπε εὐστοχα, ὅτι τέτοια φαινόμενα σχεδόν δέν ἀπαντοῦν στόν Ὁρθόδοξο χῶρο, καί ὅτι ἀκόμη καί ἂν τυχόν ὑπάρξουν σχέσεις ἐξαρτήσεως, ἀξιολογοῦνται ἀρνητικά καί ἀποτελοῦν πρόβλημα στήν Ὁρθοδοξία, ἐνῶ στίς νεοφανεῖς αἱρέσεις ἀποτελοῦν μόνιμη κατάσταση καί γενικῶς ἐπιδιωκτέο στόχο τους.

Ἀπό τήν μελέτη τοῦ εὐάλωτου τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου σέ ἐπηρεές ἀπό ἀδίστακτους ἀνθρώπους, σάν καί αὐτούς πού φτιάχνουν τίς λεγόμενες σέκτες ἢ καταστροφικές λατρεῖες, καί ἀπό τίς πληροφορίες σχετικά μέ τήν νοοτροπία πού καλλιεργεῖται σέ ὀρισμένους χριστιανούς γιά τυφλή «ὑπακοή» στόν «γέροντα», παρ' ὅλο πού πρόκειται γιά χριστιανούς πού ζοῦν μέσα στόν κόσμο καί ὄχι γιά μοναχούς, φοβοῦμαι ὅτι τό προπαρατεθέν ἐρώτημα δέν εἶναι οὔτε ἄστοχο, οὔτε ἀπλῶς θεωρητικό καί ὅτι ἡ ἀνωτέρω ἀπάντηση, καλόπιστα βεβαίως δοσμένη, ἀπλῶς κάλυψε λογικά τό θέμα χωρίς νά ἀγγίξει τό σοβαρό ποιμαντικό πρόβλημα πού ὑπολανθάνει.

Φαντασθεῖτε, ἕναν ὀρθόδοξο ἱερέα πού γνωρίζει τίς μεθόδους τῶν σεκτῶν καί ἔχει ἐκκοσμικευμένο φρόνημα. Ἀσχολούμενος μέ τίς σέκτες, ἀναπτύσσει μία κατανόηση τῶν θεμάτων στά ὁποῖα οἱ διάφοροι τύποι ἀνθρώπων εἶναι εὐάλωτοι καί εὐαίσθητοι σέ μεθόδους χειρισμοῦ τοῦ νοῦ τους καί τῆς συμπεριφορᾶς τους. Ἐνας τέτοιος ἱερέας, ἀρχίζει ἀσυναίσθητα στήν ἀρχή καί μέ μαεστρία κατόπιν νά χρησιμοποιῆ τήν φρικτή τεχνογνωσία τοῦ χειρισμοῦ ἀνθρώπων πού χρησιμοποιοῦν οἱ νεοφανεῖς αἱρέσεις. Τοῦτο δύναται νά συμβῆ, ὅταν ἕνας ἱερεὺς ἀντιλαμβάνεται τό ποιμαντικό του καθῆκον ἀνεξάρτητα ἀπό τό πνευματικό συμφέρον τοῦ ποιμνίου του, δηλαδή ὡς προσωπικό ἐκκοσμικευμένο ἔργο του, πού ἔχει ἐνδεχομένως ἀκόμη καί τίς εὐλογίες τῆς ἐπίσημης ἐκκλησίας - εἴτε πρόκειται γιά τήν κατασκευή ἑνός πνευματικοῦ κέντρου τῆς Ἐκκλησίας, εἴτε γιά τήν ἐπιτέλεση κάποιου ἔργου πού τοῦ ἔχει ἀνατεθῆ ἀπό τόν οἰκεῖο μητροπολίτη.

Κριτήριο τοῦ ἱερέως αὐτοῦ, γίνεται ἡ ἐπιτυχής ἐκβάση τοῦ ἔργου του στά πλαίσια τῶν «ἐκκλησιαστικῶν» ἢ καλλίτερα ὑπηρεσιακῶν δημοσιο-ὑπαλληλικῶν του καθηκόντων.

Ὅποιος δέν συμμορφώνεται μέ τίς ἐκκοσμιευμένες καί . . «διπλωματικές»-ἐλισσόμενες ἀπόψεις του περί τῆς ἐκτάσεως, τῆς μορφῆς καί τοῦ νοήματος τοῦ ἀνατεθέντος εἰς αὐτόν «ἀπό τήν Ἐκκλησία» ἔργου, διαβάλλεται ὡς ἀποστάτης, ὅπως καί στίς νεοφανεῖς αἱρέσεις. Ὅποιος δείχνει ζήλο περισσότερο ἀπό ὅσον ὁ ἴδιος, ἐκκοσμιευμένος καί δημοσιο-ὑπαλληλοποιημένος, διαδέτει, θεωρεῖται «μπελάς» καί πρόβλημα, ἕνας κίνδυνος γιά τό «ἔργο του». Πρόθυμα ὁ ἐν λόγῳ ἐμπαδῆς (λόγῳ τοῦ ἐκκοσμιευμένου φρονήματός του) ἱερεῦς, ἀποδέχεται τίς σχετικές διαβολές ὁποιοῦδήποτε, κατά τοῦ «ἐπικίνδυνου ζηλωτῆ». Θεωρεῖ ἄρα ὅτι ὀφείλει καί μπορεί ἕναν τέτοιον «ἀποστάτη», νά τόν ἐξουδετερώσῃ, νά σπάσῃ τό «ἀπόστημα» πού θέτει εἰς κίνδυνο τό «ἔργο του», τήν «ὑπηρεσία του εἰς τήν Ἐκκλησία».

Τοῦτο μπορεί δυστυχῶς εὐκόλα νά ἐπιτευχθῆ, π.χ., μέ τόν τονισμό, ἐπιλεκτικῶς, εἰς ὀρισμένους ἀπό αὐτούς πού συμμετέχουν καλόπιστα εἰς τό ἴδιο ἔργο τῆς Ἐκκλησίας, ὀρισμένων πλευρῶν τοῦ χαρακτήρος τοῦ «πραξικοπηματία» ἢ τῶν περισσοτέρων «ἐπικίνδυνων ζηλωτῶν»: ὁ δεῖνα εἶναι ὑπερβολικά εὐαίσθητος, ἢ δεῖνα εἶναι δυσαρεστημένη καί δέν βοηθάει, ὁ δεῖνα κακῶς ἀναμίχθηκε σ' αὐτό τό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας γιατί τό κάνει γιά νά πετύχει τούς δικούς του στόχους, τόν τάδε δέν μπορούμε νά τόν ἐμπιστευόμαστε σέ ὅλα, ἐκεῖνος εἶναι καλός ἀλλά φανατικός, ὁ ἄλλος, δέν τόν βλέπεις; εἶναι νά τόν ἐμπιστεύεται κανείς; ἐκεῖνος εἶναι ἐπικίνδυνος (!!! -ἢ ἀπολύτως ἀναπόδεικτη διαβολή κατά τῆς ὁποίας δέν χωρεῖ ἀνταποδείξεις)..

Παράλληλα, ὁ ἐν λόγῳ ἱερέας, ἀναπτύσσει μία σχέση ἐμπιστοσύνης ἀλλά καί ἐξαρτήσεως μέ ἕναν στενό κύκλο ἐμπίστων, οἱ ὁποῖοι ὅπως καί στίς νεοφανεῖς αἱρέσεις αἰσθάνονται καταξίωση ἀπό τήν ἀναγνώριση πού τούς ἀποδίδει ὁ ἀρχηγός (ιερέας) ὅταν αὐτοί ὑπακούουν τυφλά στίς ἐντολές του. Γι' αὐτό δέν διστάζουν νά θέτουν στό περιθώριο ὅσους αὐτός τούς ὑποδεικνύει καί νά εὐνοοῦν τήν συνεργασία μέ μέρος τοῦ ποιμνίου μόνον.

Αὐτά, μποροῦν δυστυχῶς νά συμβοῦν καί στά πλαίσια τῆς Ὁρθοδοξίας, ὅχι φυσικά ὡς κανονική κατάστασις, ἀλλά ὡς ἀνώμαλη καί ἐπικριτέα κατάστασις.

Φυσικά λοιπόν, εἰς μία τέτοια ἀνώμαλη κατάσταση, ὀρισμένοι ἀπό τούς συμμετέχοντες εἰς τό ἔργο τό ὁποῖο ἔχει ἀνατεθῆ εἰς τόν ἱερέα «ἀπό τήν Ἐκκλησία» ἢ τό ὁποῖον ὁ ἴδιος ἔχει φροντίσει νά ἀναλάβῃ προκειμένου νά λάμψῃ ἢ δόξῃ τοῦ ἐνώπιον τῶν ἰσχυρῶν ἀνθρώπων τοῦ κόσμου τούτου (οἰκουμενιστῶν περιλαμβανομένων), ἀποστασιοποιοῦνται, ἀφοῦ αἰσθάνονται νά καλλιεργεῖται μία ἀρρωστημένη καί καθόλου ἐκκλησιαστική ἀτμόσφαιρα εἰς βάρος τους, ἀπό τούς «ἐμπίστους» τοῦ στενοῦ κύκλου τῆς ιδιότυπης «σέκτας».

Ἄλλοι πάλι ἀπό τούς ὀρθοδόξους χριστιανούς, ἐπίσης φυσιολογικά σέ μία τέτοια ἀνώμαλη κατάσταση, προσπαθοῦν νά βροῦν τί συμβαίνει, δηλαδή, γιατί τό ἀνατεθέν ἔργο τῆς Ἐκκλησίας νά διεξάγεται μέ ἐπίκληση μιᾶς ἐξωχριστιανικῆς καί ὀλοκληρωτικῆς ἀντιλήψεως περί «ὑπακοῆς», πράγματι δέ ὑποταγῆς, γιατί νά ἔχῃ δημιουργηθῆ ἕνας στενός κύκλος «ἐμπίστων» μέ ἀποκλεισμό τῶν λοιπῶν ὀρθοδόξων χριστιανῶν πού παλαιότερα συμμετεῖχαν στό ἴδιο ἔργο τῆς Ἐκκλησίας, καί γιατί ὅλα αὐτά νά ἔχουν ὀδηγήσει σέ πλήρη ἐκκοσμίκευση τοῦ ἔργου τούτου καί σέ συνεργασία μέ κύκλους τοῦ κόσμου τούτου, καθόλου δικαιολογημένη ἀπό τήν ἀκρίβεια ζωῆς τῆς Ὁρθοδοξίας.

Φαντασθεῖτε, τώρα, ὅτι στήν φάση αὐτή, ὁ ἐν λόγῳ ἱερέας, ἀντί νά δώσῃ κάποιες καλόπιστες ἐξηγήσεις σέ ὅσους ἀναρωτιοῦνται γιατί συμβαίνουν ὅλα αὐτά, ἀντιλαμβάνεται τίς συζητήσεις τοῦ ποιμνίου «του» ὡς ἀποστασία ἀπό τήν ἐξουσία του, ὅπως ἂν ἦταν ἀρχηγός αἱρέσεως! Καί ὅτι, ἀντί ἄλλης ἀντιδράσεως, ἀπλῶς φροντίζει νά μάθῃ ποιός ὀρθόδοξος

χριστιανός ἀμφισβητεῖ αὐτόν καί τήν. . . καλή του πίστη!

Μπορεῖ ἄραγε κανεῖς νά ὑποδέσῃ ὅτι ὁ ἱερέας, ἓνας ὀρθόδοξος ἱερέας, μπορεῖ νά φτάσῃ σέ τέτοιο σημεῖο, ὥστε νά προσεταιρισθῇ μέλη τοῦ ποιμνίου πού χρήζουν στηριζέως πνευματικῶς καί αὐτός νά τά μετατρέψῃ σέ κήρυκες τῶν ἀγαθῶν του προδέσεων καί καταγγελεῖς τῶν κακῶν προδέσεων ἐκείνων πού ἀμφισβητοῦν τήν καλοπιστία του; Μπορεῖ κανεῖς νά φαντασθῇ ὅτι εὐάλωτους στόν γκουρουϊσμό καί ἐν μετανοίᾳ ὀρθόδοξους χριστιανούς, ἓνας τέτοιος ἱερέας δέν θά διστάσῃ, χρησιμοποιώντας τήν ἄτονη θέλησή τους καί τήν γεμάτη διάθεση γιά τυφλή ὑπακοή διάθεσή τους, νά τούς μετατρέψῃ εἰς ὑβριστάς ἢ διαβολεῖς τῶν ἄλλων χριστιανῶν πού ἀμφισβητοῦν τήν ἀπόλυτη κυριαρχία του ἐπί τῆς ομάδας «του»;

Καί μπορεῖ κανεῖς νά φαντασθῇ ὅτι ἓνας τέτοιος ἱερέας προβάλλει τόν ἑαυτό του ὡς δύμα «ἀδίστακτων» ἀνδρώπων, αὐτῶν ἀκριβῶς τῶν ὀρθόδοξων χριστιανῶν πού ἀμφισβήτησαν τήν ἀπόλυτη αὐθεντία του καί πού θέλουν τήν συνέχιση τοῦ ἰδίου ἔργου τῆς Ἐκκλησίας ἀλλά μέ ἐκκλησιαστικό φρόνημα, ὀρθόδοξως, καί μέ συνεργασία περισσοτέρων πιστῶν καί ποιμένων; Δηλαδή, ὅτι κάνει μία ἡθική ἀντιστροφή ἀνάλογη μέ αὐτήν τῆς σαηεντόλοτzu; Καί μπορεῖ κανεῖς νά φαντασθῇ ὅτι περαιτέρω, ὁ ἐν λόγῳ ἱερέας, ἔχοντας χάσει τήν ἀπόλυτη κυριαρχία στήν «ομάδα του», ἀκριβῶς λόγω τῶν συζητήσεων καί τῆς ἐλευθερίας γνώμης τῶν ὀρθόδοξων χριστιανῶν, προσπαθεῖ νά ἐφαρμόσῃ καταστάσεις ἐλέγχου τῆς προσωπικότητας τῶν «στασιαστῶν» μέ χρήση τῆς ὀργῆς «ἀξιωματικῶν ἡθικῆς» ὅπως κάνει ἡ σαηεντόλοτzu; δηλαδή μέ λόγια τῶν «ἐμπίστων του» πού νά σπᾶνε τήν προσωπικότητα καί τίς ἀντιστάσεις τῶν «ἀντιφρονούντων»; Καί ὅτι, ἐπί πλέον, τείνει νά χαρακτηρίσῃ τούς «ἀποστάτες» ἀκόμη καί ὡς «κατασκόπους» ὀργανώσεων ἐχθρικών πρὸς τήν «ομάδα του» καί φυσικά πρὸς . . . τήν Ἐκκλησία;!!!

Ὅχι, τέτοια πράγματα, δέν ἐπιτρέπεται νά συμβαίνουν στήν Ὀρθοδοξία. Ἀλλά, τίποτε δέν ἐγγυᾶται ὅτι δέν συμβαίνουν ἢ ὅτι δέν πρόκειται νά συμβοῦν!

Ἰδίως, ἂν κάπου ἀκουσθῇ ὅτι, σέ χῶρο τῆς Ὀρθοδοξίας, ὡς ὑπακοή νοεῖται ἡ ἀπόλυτη ὑποταγή, ὅτι δημιουργήθηκε κάποιος κύκλος «ἐμπίστων» πού ἀποδέχονται αὐτή τήν ὑποταγή, καί ὅτι ὅσοι ἄλλοι ὀρθόδοξοι χριστιανοί τοῦ ἰδίου χώρου δέν συμφωνοῦν, εἶναι «φανατικοί», ἢ «ἀποστάτες» ἢ «ἰδιοτελεῖς» ἢ «ὑποκριτές» ἢ «πορωμένοι» ἢ. . . ἢ. . ., τότε ὄχι μόνο ὡς ὀρθόδοξοι χριστιανοί δέν θά πρέπει νά ἐμπιστευθοῦμε τήν κρίση μας εἰς τό «ράσο», ἀλλά θά πρέπει νά ἀνησυχήσουμε πολύ, γιατί αὐτά θά σημαίνουν ὅτι κάποιος ἱερέας συμπεριφέρεται σάν τόν χειρότερο γκουρού καί ὅτι χρειάζομαστε ὅλοι - πάντως ὄχι φίμωση καί ἀποσιώπηση τῶν γεγονότων, ἀλλά - περισσότερη προσευχή καί ἀληθινή μετάνοια, περαιτέρω δέ, καί παρηρησία, καί συνενόηση, καί διάλογο, καί διατύπωση ἐρωτήσεων, διερευνητικῶν ἀντιρρήσεων, ἀποστασιοποίηση ἀπό τίς ἐπιλογές πρακτικῶν καί προσώπων παρά τοῦ ἐν λόγῳ ἱερέως..

Παρά τόν ὑποθετικό χαρακτήρα τους, οἱ ἀνωτέρω σκέψεις μπορεῖ νά φανοῦν πολύ χρήσιμες στίς σημερινές περιστάσεις, κατά τίς ὁποῖες διάφοροι ἐπιδιώκουν ὄχι ἀπλῶς τήν ἀλλοίωση τοῦ φρονήματος ἐντός τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλά καί τήν ἐξουδετέρωση προσώπων καί ἀντιστάσεων ἐντός τῆς Ἐκκλησίας, γιά τόν ἐλεγχο καταστάσεων χάριν τῆς ἐπικρατήσεως τῆς λεγομένης Νέας Ἐποχῆς, ἀκόμη καί εἰς τήν Ἐκκλησία, καθολικῶς.

Κριτήριο τῆς ἀντιστάσεώς μας, εἶναι ἡ παράδοσις τῆς Ἐκκλησίας μας καί ἡ, χωρίς τήν δημιουργία σχισμάτων, ἐπιμονή μας εἰς τήν τήρησή, μέ ὀρθόδοξο φρόνημα, τοῦ κανονικοῦ δικαίου τῆς Ἐκκλησίας - μέ τόν περιορισμό τῆς ἐκκλησιαστικῆς «οἰκονομίας» ἐκεῖ ὅπου αὐτή

εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαῖα κατὰ τὴν ἀληθῶς ἐλευθέρα - καὶ ὄχι ἐξαναγκασμένη, οὔτε παγιδευμένη, οὔτε ὑφάρπαζομένη, οὔτε ὑπονομευομένη ἀπὸ τὸν συστηματικὸ ἢ εὐκαιριακὸ ἀποκλεισμό ἱεραρχῶν - κρίση τῶν ἀρμοδίων νὰ ἐκφράζουν τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας μας Ἱερῶν Συνόδων.

Εἰς τὸν χώρον τῆς Ἐκκλησίας, πολὺ περισσότερο ἀπὸ ὅπουδήποτε ἄλλου, ἡ σιωπὴ, ἡ ἀποχὴ ἀπὸ ἐπικρίσεις, ἀπὸ ἀντιρρήσεις, ἀπὸ ἀνταποδώσεις κτυπημάτων, ἀπὸ ἀντιδράσεις εἰς τὴν αὐθαιρεσίαν ἢ καὶ εἰς τὴν ἀδικίαν, δέν σημαίνουν ἀποδοχὴν, ἀλλὰ ἀνοχὴν.

Ὁ Θεός, μακροθυμεῖ καὶ περιμένει ὄχι μόνον τὴν ἐπιστροφὴν τοῦ ἀσώτου ἀλλὰ καὶ τὴν ὀλοκλήρωσιν τῆς ἀνομίας τοῦ ἀνόμου ὥστε νὰ εἶναι ἀναπολόγητος.

Ἐμεῖς δέ, οἱ ὀρθόδοξοι χριστιανοί, κληρὸς καὶ λαὸς πού πασχίζει ἢ καὶ πάσχει ὥστε νὰ ἔχη ὀρθόδοξο φρόνημα, ἀνεχόμεθα τὰ ἀνωτέρω (αὐθαιρεσία, κτυπήματα, ἀδικίες), ὁμιλοῦμε μετὰ παρρησίας καταγγέλοντας τίς αἰρετικὲς ἀποκλίσεις εἰς τὸ δόγμα ἢ τὴν συμπεριφορὰ, ἀκόμη καὶ ἱεραρχῶν, καὶ περιμένουμε ἐλπίζοντες ἐπὶ τὸν Θεόν.

Πλὴν, ὁ Κύριος μωραίνει ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος θέλει τὴν ἀπώλειάν του, καὶ ὁ ὁποῖος διὰ τοῦτο, λησμονῶν κατ' οὐσίαν τὸν Θεόν καὶ τὴν τήρησιν τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ, ἐρμηνεύει τὴν ἀνωτέρω ἀνοχὴν μας, ὡς ἀδυναμίαν μας ἢ ὡς σιωπηρὰν ἀποδοχὴν τῶν ἀνομημάτων τοῦ ἐγωῖσμοῦ του...